

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Departamentul de Etnologie și Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclu de studii	Masterat
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Cultură și societate – tradiție și modernitate (în limba maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LMM2171 Antropologia imaginarii – teorii și metode de analiză (în lb. maghiară)							
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Tánczos Vilmos							
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. Dr. Tánczos Vilmos							
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DF
							Obligativitate	Da

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					50
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	144				
3.8 Total ore pe semestru	200				
3.9 Numărul de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	–
4.2 de competențe	–

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală echipată cu calculator, videoproiector, tablă

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională. • Descrierea și prezentarea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale. • Identificarea principalelor modalități de comunicare a cunoștințelor de specialitate, precum și a particularităților și implicațiilor acestora. • Descrierea și prezentarea principiilor și formelor principale de organizare și funcționare a instituțiilor socio-culturale. • Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale. • Aplicarea analizei de conținut la studiul unui fapt cultural.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea orală și scrisă, cu un grad ridicat de claritate, în conformitate cu standardele academice, a unor fapte culturale cu un nivel redus și mediu de complexitate. • Elaborarea și tehnoreactarea în format electronic a unei documentări pe o temă de specialitate, în condiții de limită de timp și dimensiuni. • Elaborarea unor proiecte de promovare a comunicării interculturale.

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul are ca scop studierea diferitelor teorii despre imaginar în etnosemiotică, în iconologie, precum și în semiotica generală a culturii. Cursul se bazează pe noțiunile de bază ale arhetipurilor psihologice și pe noțiunile generale de simbolistică (imaginar, subconștientul colectiv al lui Jung, simbol, arhetip, scheme etc.) Cursul urmează prezentarea istorică a expresiei simbolice de-a lungul secolelor și studierea principalelor teorii despre imaginar din secolul XX (școala iconologică din Hamburg, teoria imaginii la gânditori maghiari și români contemporani, teorii despre ars memoriae în folclor etc.)</p> <p><u>În limba engleză:</u></p> <p>The aim of the class is to present different theories of the imaginary in ethnosemiotics, iconology as well as the general semiotics of culture. The lecture is based on the notions that the students already got familiar with during the 3rd semester when they had a lecture on <i>Archetypal Symbolism in Folklore</i>, and in which they learned about psychological archetypes and general notions of symbolism (imaginary, Jung's collective subsonscious, symbol, archetype, shemes etc.) Now they learn about the historical evolution of symbolic expression throughout the centuries and they study the main theories about the imaginary that were developed in the XXth century (the iconology school in Hamburg, the theory of images elaborated by contemporary Hungarian and Romanian thinkers, theories about the ars memoriae in folklore etc.) The student are encouraged to do individual researches ased on the acquired theoretical knowledge.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Seminariile au ca scop aplicarea în practică a noțiunilor deja însușite. Discuțiile în cadrul seminariilor ajută studenții la cercetarea unor teme proprii, precum și la elaborarea tezelor de masterat.</p>

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Tema 1 Introducere: iconologie și iconografie. Funcțiile imaginilor.	<ul style="list-style-type: none"> - prelegere frontală - imagini, filme 	

Tema 2 Simbolismul miturilor. Teme simbolice în mitologia modernă	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 3 Concepția pl tonică despre simboluri în creștinism	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 4 Caracteristicile gândirii simbolice în Evul Mediu	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 5 Imitatio Christi în Evul Mediu	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 6 Carnavalul în Evul Mediu și astăzi	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 7 Demonologia în Evul Mediu. Sacralizarea și demonizarea spațiului Îngerii Domnului în Evul Mediu: aspecte simbolice ale anghelologiei	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 8 Îngerii Domnului în Evul Mediu: aspecte simbolice ale anghelologiei	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 9 Imaginarul în epoca renașterii. Concepția lui M. Montaigne despre imaginație	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 10 Iconul în ortodoxie. Iconoclasmul.	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 11 Imagini simbolice în secolele XVIII–XIX (baroc, neoclasicism, concepții raționaliste)	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 12 Romantismul	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 13 Psihologia analitică despre simbolism. Structurile antropologice ale imaginarului	- prelegere frontală - imagini, filme	
Tema 14 Școala iconologică din Hamburg – Filosofia formelor simbolice (E. Cassirer). Iconologie și etnologie la E. Panofsky. Postmodernismul lui Aby Warburg	- prelegere frontală - imagini, filme	

Bibliografie

- Arasse, Daniel: *Ars memoriae és vizuális szimbólumok: a képzelet kritikája és a reneszánsz vége*. In: Pál József (szerk.): *Az ikonológia elmélete*. Szeged, 1997. 115–156.
- Duby, Georges: *A katedrálisok kora*. Művészet és társadalom. 980–1420. Budapest, Corvina Kiadó, 2005.
- Ivanov, Vjacseszlav V.: A kettős szimbolikus osztályozásról. In: *Nyelv, mítosz, kultúra*. Bp., 48–66.
- Lazarev, Viktor: Az orosz ikon. Andrej Rubljov „Szentháromság”-a. In: *Uő: A középkori orosz festészet*. Budapest, 1975. 7–19., 127–135.
- Orosz György: Egy XV. századi ikon üzenete a ma emberének. In: Szabadfalvi József–Viga Gyula (szerk.): *A Hermann Ottó Múzeum Évkönyve XXVII*. Miskolc, 1989. 141–145. (Rubljov Szentháromság ikonáról.), 1989.
- Platón: Phaidrosz. In: *Válogatott művei*. Budapest, Európa Könyvkiadó, 1983. 495–567.
- Röchrich, Lutz: Az ördög alakja a népköltészetben. *Ethnographia* LXXVII. 1966. 2. 212–228.
- Szőnyi György Endre: „A nagyerejű kép”: az ezoterikus és okkult szimbolizmus tipológiájához. In: Pócs Éva (szerk.): *Áldás és átok, csoda és boszorkányság*. Vallásetnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Budapest, Balassi Kiadó, 2004. 351–366.
- Szőnyi György Endre: *Pictura & Scriptura*. Hagyományalapú kulturális reprezentációk huszadik századi elméletei. Szeged, JATEPress, 2004. 53–74.; 203–227.
- Takács Szilvia: Szövegvilág és festett univerzum. A népi imák és a szakrális képzőművészet kapcsolatai. In: Szemerényi Ágnes (szerk.): *Folklór és vizuális kultúra*. Budapest, 2007. 170–183.
- Tánczos Vilmos: A folklór-képek kétféle értelmezéséről. In: Szemerényi Ágnes (szerk.): *Folklór és vizuális kultúra*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2007. 43–51.
- Uszpenszkij, Leonyid: *Az ikon teológiája az ortodox egyházban*. Budapest, Kairosz–Paulus Hungarus, 2003. 335–374.

8.2 Seminar/ laborator/ proiect	Metode de predare- învățare	Observații
Tema 1 Prezentarea temelor de seminar. Bibliografii și manuale. Imaginarul în mituri. Caracteristicile gândirii mitice.	- prezentare orală	
Tema 2 Platonism și neoplatonism în creștinism. Stilul gotic. Imagini franciscane (lumina, muzica, natura etc.)	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiții prestabilite	
Tema 3 Ființe apocrife. Bestiariul Evului Mediu. Ființe demonice.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiții prestabilite	
Tema 4 Imagini eschatologice. Paradisul în Evul Mediu.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiții prestabilite	
Tema 5 Imagini în biserici protestante din Transilvania (sec. 18).	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiții prestabilite	
Tema 6 Imaginea în romantism. Chiciul.	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiții prestabilite	
Tema 7 Mitul vitezei. (Paul Virilio) Imaginile recla	- Prezentare orală cu suport tehnic vizual în condiții prestabilite	

Bibliografie

- Burckhardt, Titus: *Chartres és a katedrális születése*. Budapest, Arcticus Kiadó, 2001.
- Culiuanu, Ioan Petru: *Călătorii în lumea de dincolo*. Iași, Polirom, 2002. (Eredeti kiad.: *Out of This World*. Otherworldly Journeys from Gilgamesh to Albert Einstein. 1991.)
- Duby, Georges: *A katedrálisok kora*. Művészet és társadalom. 980–1420. Budapest, Corvina Kiadó

- Eco, Umberto: *Művészet és szépség a középkori esztétikában*. Budapest, Európa Könyvkiadó, 2007. 65–87. (zene, szám, harmónia), 104–147. (egyetemes allegorizmus), 233. old. et passim (noplatonizmus)
- Faragó Kornélia: *Kultúrák és narratívák. Az idegenség alakzatai*. Újvidék, Fórum Könyvkiadó, 2005.
- Fülemile Ágnes: Imaginárius etnográfia: A „monstrum hominis” ábrázolásának narratív és képi hagyatéka, és a világ korai felfedezése. In: Szemerkenyi Ágnes (szerk.): *Folklor és vizuális kultúra*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2007. 87–119.
- Gandillac, Maurice de: Pseudo-Dionüsziosz. In: Gerhard Ruhbach–Josef Sudbrack: *Nagy misztikusok*. Budapest, Kairosz Kiadó, 2005. 79–94.
- Gazda Klára 2000 A magyar hintázási hagyományok összehasonlító perspektívából. *Erdélyi Múzeum* LXII. 3–4. 193–236.
- Gombrich, E. H.: *Icones symbolicae*. A szimbolikus kifejezés filozófiai és ezek hatása a művészetekre. In: Pál József (szerk.): *Az ikonológia elmélete*. Ikonológia és műértelmezés 1. Szeged. 1997. 31–114.
- Görög Hajnalka: Képmetamorfózisok. Protestáns képteológia és alkalmazásai a 17–18. század prédikációelméletében és gyakorlatában. *Erdélyi Múzeum* LXIII. 2001. 3–4. 115–143.
- Szacsavay Éva: Protestáns ábrázolások és népművészet. In: Lackovits Emőke, S.–Mészáros Veronika (szerk.): *Népi vallásosság a Kárpát-medencében 5*. Konferencia Pápán 1999. június 22–24. I–II. Veszprém, I. 2001. 31–44.
- Ripa, Cesare: 1997. *Iconologia* (1593). Budapest
- Virilio, Paul 1992 *Az eltűnés esztétikája*. Budapest, Balassi Kiadó
- Virilio, Paul 2001 *Spațiul critic*. Cluj-Napoca, Idea Design & Print

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Aplicarea principiilor și metodelor de bază ale etnologiei pentru identificarea problemelor diverselor grupuri sociale în contextul comunicării asimetrice
- Identificarea metodelor, tehnicilor, procedeeleor și instrumentelor de cercetare, adecvate scopului cercetării diferitelor fenomene sociale și culturale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea conținutului cursului • Cunoașterea bibliografiei obligatorie • Aplicarea creativă a cunoștințelor 	- colocviu pe baza temelor de curs și de seminar	50% (colocviu)
10.5 Seminar	<ul style="list-style-type: none"> • Prezență activă • Prezentarea lucrării în cursul semestrului bazată pe bibliografie și cercetări proprii 	- verificare pe parcurs a activității	50 %
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea noțiunilor de bază • Cunoașterea bibliografiei • Întocmirea lucrării de seminar pe baza acestuia • Prezență activă la seminarii 			

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITAT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 3
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 532238
Fax: 0264 432303
E-mail: lett@lett.ubbcluj.ro

Data completării 02. 04. 2024.	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar
Data avizării în departament 15. 04. 2024.	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 02.06.2024	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății